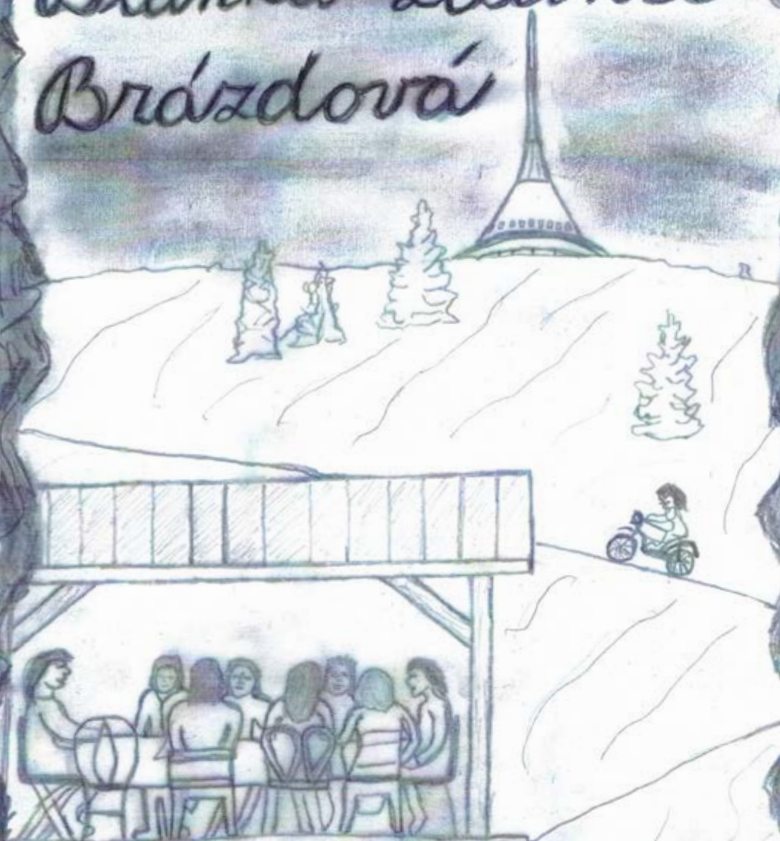


Blanka Lesana
Brázdová



PŘECITLIVĚLÁ



Copyright © Blanka Lesana Brázdová, 2023

Vydala Blanka Lesana Brázdová ve spolupráci
s Nakladatelství JONATHAN LIVINGSTON, s. r. o.,
v Praze 2023.

978-80-7551-294-9 ePub

978-80-7551-295-6 mobi

978-80-7551-296-3 PDF

Poděkování

Manželovi Neklanovi děkuji nejen za vytvoření obálky i k této mé čtvrté knize, ale i za jeho pochopení pro mé literární snažení.

Děkuji, a to i jménem svého kocoura Kirbíka, společnosti DOKONALÁ LÁSKA, s.r.o. , za uzdravení packy přírodní cestou.

Touto cestou ještě jednou děkuji Dáše T. za její záchrannou akci při mém bloudění s pejsky ve tmě a mlze.

Mé velké poděkování patří nakladatelství JONATHAN LIVINGSTON, s.r.o., zejména paní Evě Kaiserové.

PŘECITLIVĚLÁ

Blanka Lesana Brázdová

(Tuto knihu věnuji všem vysoce citlivým lidem.)

Carl Gustav Jung:

„Jako dítě jsem si připadal osamělý a stejně se cítím i v dospělosti, protože vím o věcech, o nichž ostatní zjevně vůbec nevědí a většinou ani nechtějí vědět. Já na ně ale stále narážím. Osamělost není způsobena tím, že bych nebyl v kontaktu s lidmi, ale tím, že nemohu mluvit o věcech, které mi připadají důležité, a že zastávám určité názory, které ostatní považují za nepřípustné.“

První sezení

„Budu si dělat v průběhu každé naší rozmluvy poznámky. Nijak se tím, paní Málková, neznepokojujte. V jaké souvislosti jste se poprvé setkala s pojem vysoká citlivost nebo vysoce citlivý člověk, Highly sensitive person, HSP?“

„Úplnou náhodou se mi do ruky dostala knížka, díky které jsem s údivem zjistila, že víc lidí zažívá to, co já.“

„Odhaduje se, že vysoce citlivých lidí s různou mírou citlivosti je patnáct až dvacet procent. Část z nich radost nebo bolest jiného člověka vnímá přímo na svém

těle jako by ji sami prožívali a někteří nerozliší cizí emoce od vlastních.“

„Zatím mi neřekl nic, co bych se nedočetla, ale aspoň vypadá lidsky. Je mi něčím blízký. Dnes mám narozeniny. Vše podstatné v našem životě asi začíná kolem narozenin.“

„Ráda bych sama sobě víc porozuměla, když už vím, že vysoká citlivost oficiálně existuje.“

„Jste na správné cestě, paní Málková. Jakou máte první vzpomínku na své dětství?“

Co mu mám proboha vykládat? Na nic hezkého si nedokážu vzpomenout a těch hrůz nebo jen domnělých krivd už slyšel za svou praxi určitě tolik, že k nim musí pociťovat averzi. Hledám náповědu pohledem z okna. Začalo silně chumelit. Takové počasí prý bylo, když jsem se narodila.

„Jsem introvert. Z toho, co vím od rodičů, jsem ve školce s jednou z učitelek odmítala mluvit, jen jsem kývala hlavou zleva doprava a nahoru a dolů. Já vím, zatím jsem pořád na vaši otázku vlastně neodpověděla.“

„Psychiatr a psychoterapeut Carl Gustav Jung, který se narodil 26. července 1875, vnímal extroverzi a introverzi tak, že někdo žije víc vně a jiný naopak uvnitř sebe. Introverzi chápal jako ochranu před vnějším světem.“

„Aha.“

„Zkuste si ještě vybavit nějakou vzpomínku ze svého dětství.“

„Dlouho jsem šišlala. Koktala z rozrušení. Brečela jsem nejen z lítosti, ale i když jsem se cítila nejistá, bezbranná nebo dojatá, taky když jsem něčemu nerozuměla, asi jako ten chlapeček z filmu Na samotě u lesa. Obrečela jsem každou zabíjačku u prarodičů. Já asi většinu dětství probrečela.“

„Slzy vám zřejmě pomáhaly zmírnit emocionální napětí.“

„Byla jsem čitelná a předvídatelná. Asi i zvědavá. “Poč?” neodmyslitelně patřilo ke mně a svému okolí jsem tím lezla hodně na nervy.“

„Jaká vzpomínka se vám vybaví v souvislosti s matkou?“

„Budeš pořád jen smrdět doma?!“ zahlíží na mě moje máma a v zelených očích se kromě zlosti zablýskne i výsměch. Následuje cesta výtahem z jedenáctého patra před vchod věžáku, přičemž mě máma zlostně drží za loket. Pak důvěrně známý pocit ponížení a nepatříčnosti, když otevře vchodové dveře paneláku a vystrká mě před ně. Dál mě tlačí mě před sebou.

Slyším matčin hlas říkat: „Holky, prosím, vezměte Růžu mezi sebe, ať si s vámi hraje. Budte tak moc hodné. Ona je pořád jen zalezlá doma jako sůva. Nehne se ode mě na krok, závislák jeden. To vy jste jiné. Koukám, jak hezky skáčete panáka. A co, Janičko, už je maminka zdravá?“

„Ano, paní Malá.“

„Janičko, ty jsi tak šikovná holčička. Z tebe musí mít maminka radost. Postaráš se mi o Růžu, vid’?“

„Ano, paní Malá.“

Jsem vyvržena ze své samoty na sídliště mezi ostatní děti. Máma mě “zaparkovala” mezi těmi nejbližší vchodovým dveřím. Dělá to tak pokaždé. Chce mít doma

klid. Odmítá mě mít stále u sebe. Chápu ji, ale současně si přeju, aby měla ráda mě i mou tichou přítomnost. Nejistě se rozhlížím. Naprázdno polykám. V puse mi vyšlo. Slova mi došla. Nevím, co říkat. Snažím se před holkami vypadat normálně. Jako jedna z nich. Směju se, když se smějí. Má snaha je asi zbytečná. Holky už dál skáčou panáka a mě si nevšímají. Uleví se mi. Asi bych se měla zapojit, až rozehrají novou hru. Určitě nevyhraju, na to jsem moc velká trémistka. Nesměle čekám, až mě přizvou mezi sebe, ale nevypadá, že by mou přítomnost vnímaly a o mou účast ve hře stály.

Chystají se skákat přes gumu. Překřikují se.

„Prv!“

„Prvá!“

„Néé, já jsem řekla první prv!“

„Já chci skákat jako první! Nebuď pitomá, Petruno!“

„Ty jsi, Jiřino, strašná kráva! Skákala jsi první toho panáka přece!“

Zatímco se Jířa s Pétou dohadovaly, která z nich začne skákat přes gumu jako první a která až druhá, postupně se rozpočítaly i další holky. Já čekám. Těkám pohledem z jedné na druhou. Vnímám nadávky a následné poplácávání po zádech na udobřenou. Nějak se nakonec srovnaly a na mě zbylo pořadí poslední. Už jsem zvyklá. A na základě předešlých zkušeností taky vím, že se na mě stejně nedostane řada dřív, než budou muset domů. A tak se rovnou vracím zpátky do bytu, kde se cítím přeci jen líp. Máma bude naštvaná a možná mě znovu mezi holky vrátí ještě na chvíli zpět, ale třeba už ne, když je dost hodin a vypadá to na déšť. Vnímala jsem vlhko ve vzduchu, i když obloha zatím ničemu takovému nenasvědčuje. Provinile zazvoním. Je mi zle od žaludku. Připadám si jak ten největší blbec. Unavený a vyčerpaný.“

Jsem zpátky ve svých padesáti letech. Venku přestalo chumelit. Chlup mě doma asi už vyhlídí z parapetu kuchyňského okna nebo z kočičího škrabadla v obýváku. Zastesklo se mi po kočičím kamarádovi. Taky si o mně psycholog myslí, že mluvím jako kniha? Proč mlčí?“

„Paní Málková, každé dítě ze všeho nejvíc prahne po přijetí svými rodiči, touží být milováno a oceňováno. Pokud vnímá své okolí jako komplikované, rozporuplné nebo dokonce nebezpečné a je navíc vysoce citlivé, pak o to víc zaměří svou pozornost od sebe navenek. Dokážete se vžít do pocitů outsiderů?“

„Nevím, ale soucítím se všemi vyloučenými. Zvířaty i lidmi.“

„Zažila jste šikanu?“

„Ano, ale nic vážného.“

„Jak jste jako malé děvčátko prožívala prázdniny?“

„U prarodičů a na chatě s rodiči.“

„Vydejte se teď, prosím, ve vzpomínkách do doby svých letních prázdnin.“

„Joóóo? Vy jste fakt ségry?! No to je teda dobrej fór! Nevěřím! Já taky ne. Romano, nekecej!“

Romana už od rána běhala po Ransku, zatímco já seděla před chatou pod lípou. Oči holek se upřely na mou starší sestru, zatímco já zůstala stát opodál a

klopím zrak k zemi. Vnímám sestřino neochotné přitakání směrem ke mně.

„Jak se jmenuje?“

„Růžena.“

„Jé, Romčo, to je dobře, že sem budeš jezdit. Půjdeš se s námi vykoupat k Pobočáku?“

„Nevím, jestli nebudu muset vzít s sebou Růžu. Možná by mohla zůstat s babičkou, každou chvíli má dojet.“

„Romčo, nech radši tu spící pannu s babičkou, vždyť by ji to tam s námi beztak nebavilo. Bez ní to bude lepší.“

Dál rozhovor své o čtyři roky starší sestry a holek z vesnice, kde si naši koupili chatu, nevnímám. Stydím se za to, že nejsem jako má sestra. Průbojná dračice, jak o ní rodiče s láskou říkají. Něco je na mě blbě. Nejraději jsem sama v tichu a současně mi je líto, že nikam nepatřím. Nevím, jak začít, abych už konečně mezi lidi zapadla. Na jazyku převaluju jednotlivá slova. Mezitím se holky dohodly, že si zajdou pro plavky a rozeběhly se různým směrem. Já se otočím na patě a šourám pomalým krokem za Romanou. Nechci holkám u vody překážet, ale taky nechci zůstat v chatě s babičkou. Tak podivně stařecky smrdí. Ani jsem fakt divná. Přecitlivělá. Na kdeco. Zvedá se mi žaludek i z mámina laku na vlasy. A přitom bych tolik chtěla, aby mě lidi měli rádi. Babička na nás mává od branky. S láskou Romanu pyšně pohladí po vlasech, jen co k ní dojdeme. Podotkne, jak jí to sluší a že jednou z ní bude paní doktorka. Moje vlasy ani povolání nikdo až podezřele neřeší. Třeba budou. Až za čtyři roky. To mi bude taky třináct, jako teď Romaně. Přitom ani nevím, jestli to Romana opravdu chce. Přejde mi, že je jí všechno jedno. Nerozebírá nic tak moc jako já. Přála bych si, až budu jednou dospělá, mít smysluplné povolání, když už můj život zatím žádný velký smysl nemá. Čím jsem starší, tím víc mi připadá o ničem. Jen přežívám. Bloudím odnikud nikam.“

Raději už chci být zpátky v současnosti. To by snad už mohlo tomu psychologovi stačit. Někdy lepší moc nevzpomínat. Venku už zase chumelí...

„Jak jinak byste ještě charakterizovala rozdíl mezi sebou a svou sestrou, paní Málková?“

„Romana je hezčí, vyšší, má vlnité vlasy. O těch mých máma říká, že jsou rovné jak hřebíky. Je úspěšná. Všude, kam jsme přijely, si hned našla kamarádky a byla oblíbená. Takový můj pravý opak. Nemám ani takovou výdrž, a hlavně odhodlanost jako ona. Snažila jsem se ji dlouho napodobovat, ale šeredně jsem za ní ve všech oblastech pokulhávala, tak jsem to časem vzdala.“

„A jak si myslíte, že vnímají lidé vás?“

„Připadám všem děsně zamklá. Moc se s druhými nebavím. Nevím, o čem a taky se lidí trochu bojím. Hodně se jich bojím. A moc se v nich doteď nevyznám.“

„Čeho se obáváte?“

„Nechci si věčně lízat rány, ale bojím se i svých vlastních zraňujících vět. Třeba dodnes si pamatuju, jak jsem jednomu malému pánovi, který konstatoval, jak moc mi chutná, když jsem dojídala i za mámu, která držela dietu, rádoby vtipně odvětila, že tolik jím, abych hodně vyrostla. Hned jak jsem to vypustila z pusy jsem si

přála vzít svá slova zpět. Marně. Pak jsem byla zamlklejší ještě víc, tomu malému pánovi se vyhýbala a už se radši nesnažila být vtipná. Lidé mě kritizují, že se vůbec nesměju, nerozumím srandě, jsem pořád moc vážná, v očích některých asi i bláznivá. Nedokážu se zbavit toho, abych v rozrušení v každé odpovědi jedno slovo nezopakovala dvakrát. Mám na mysli slůvka jako třeba ano, ano, ne, ne, nevím, nevím, děkuju, děkuju.

„Na vysoce citlivé lidi má problematické dětství mnohem negativnější a dlouhodobější vliv. Přízpůsobují se představám ostatních, a to mnohdy jen domnělým. Vše vysoce citlivé jedince ovlivní. I to dobré. Tedy i veškeré terapie. Tak za měsíc, paní Málková, na shledanou.“

„Na shledanou.“

Měla jsem ho při rozloučení také oslovit příjmením? A jen příjmením nebo i titulem? Připadám si pořád jak z jiného světa. Neumím žít a nevím, kudy v životě dál. Nějak jsem se ztratila. Asi i v tomhle se projevuje můj pověstný špatný orientační smysl.

Sníh vypadá hezky, jen nesnáším ty věčně vlhké prosolené boty. Letos nepřijeli na bílém koni Martinové, ale Blanky. Asi nějaká inovace. Možná důsledek emancipace. Martinům do řemesla začaly fušovat Blanky. V ještě čistě bílém sněhu za mnou zůstávají stopy. Jaké stopy zůstanou, až jednoho dne vydechnu naposled? Opustím své fyzické tělo jako duše? Proč se člověk za života nedozví, jestli ten jeho konec bude opravdu definitivní?

Dneska musím nejen nakoupit, ale i vybrat peníze z bankomatu. A uhradit síť proti komárům, kterou nešlo objednat na dobírku. Po nedobrych zkušenostech už přes internet nakupujeme jen s možností platby až při převzetí zásilky, ale chápu, že nikdo nebude vyrábět síť konkrétních rozměrů a riskovat, že si je zákazník nepřevezme a vrátí se jim. Uvěřila jsem Čendovi, že je to dobrá investice. Zajímalo by mě, co si o nás mysleli v té firmě, když přijali naši objednávku na síť proti komárům do čtyř oken v listopadu.

Občas mívám v životě i štěstí, jako třeba dnes. U bankomatu právě nikdo nestojí. Před lidmi mám trému při veškerém svém počínání, vybírání peněz nevyjímaje. Snažím se být co nejrychlejší, dokud jsem tu sama a současně mě ta samota trochu děsí v souvislosti s možným okradením. V kabelce, kterou nosím neustále na hrudi z přesvědčení, že tak nejlépe ochráním svou peněženku, hledám netrpělivě fakturu. O něco později a nervózněji peněženku. Zaleknu se, že jsem ji ztratila. Následně ještě v peněženke lovím už totálně vynervovaná platební kartu. Netrvalo to dlouho, ale mezitím už před bankomatem nestojím sama. Přibyla další žena mého věku. Vnímám za zády její netrpělivost. Raději ji pouštím před sebe. Asi to vypadá jako akt mého dobrého srdce, ale důvodem jsou mé špatné nervy.

Nevím, jestli si to namlouvám, ale připadá mi, že dotyčná hledá jakousi fakturu s peněženkou v kabelce a pak uvnitř peněženky platební kartu mnohem déle než já. Ten její poklid jí závidím a současně mě jím i dráždí. Mezitím k nám přistoupil

další člověk.

I toho pouštím před sebe.

Sníh na mě dopadá se stále větší intenzitou a studený vítr mi fouká pod kabát i sukni.

Konečně jsem zase u bankomatu osaměla. Ne však nadlouho. Jenže já už nechci dál jak sněhulák bez kastrolu na hlavě postávat před bankomatem. Mám hlad, potřebuju čůrat a už chci být doma. Snažím co nejrychleji uskutečnit tu blbou platbu za síť proti komárům a vybrat si ještě nějakou hotovost. Pot mi přilepil na záda spodní košilku. Nepříjemně studí. Zamlžily se mi brýle, jak si do nich funím. Slečna za mnou nervózně pokašlává. Rve mi to uši. Nejradši bych na ni vyštěkla, že kdyby nestála tak těsně za mnou a vynechala nelibé zvukové projevy drásající moje už tak napnuté nervy, zvládla bych obě transakce rychleji. Neuroticky údaje o platbě překontroluji raději třikrát. Mám problém se soustředit, ale udělala bych to tak, i pokud by široko daleko nebyla živá duše. Bankomat vyzvídá, jestli potřebuji víc času. Jo! A taky klidu!

Zapomněla jsem si vybrat peníze. A tak musím dál čekat, až odstoupí od bankomatu ta slečna, co stála za mnou. Významně si mě prohlíží, dříve, než mi uvolní prostor. Připadám si jak totální debil. Jak známý to pocít.

Konečně si můžu bankomat v hlavě odškrtnout. Peníze si mám tendenci před vložením do peněženky přepočítat, třebaže tak maximálně na sebe upozorním. Co bych dělala při zjištění, že mě bankomat ošidil, když už je po pracovní době a spořitelná zavřená, to fakt nevím. A jak bych, i kdyby tomu tak nebylo, dokazovala, kolik bankovek jsem z bankomatu skutečně odebrala, tak to taky netuším. Padla na mě ze všeho únava. Vyschlo mi v krku. Teď ještě nakoupit. Nakupování nepatří ani trochu mezi mé oblíbené činnosti. Pamatuji si, jak máma s Romanou ve volném čase zbožňovaly společně jen, tak bloumat po obchodech. Okukovaly výlohy, aniž by cokoliv konkrétního sháněly. Táhla jsem se pokaždé mlčky za nimi městem od výlohy k výloze jak smrad. Bohudík byl tenkrát ve městě jen jediný větší obchodní dům, a to nově postavený Ještěd a z dnešního měřítka zas až tak velký nebyl. S přibývajícím věkem je to se mnou, i pokud jde o nakupování, stále horší. I v malých prodejnách mám trému. Děsí mě vstoupit do poloprázdného obchodu a přitáhnout na sebe pozornost prodavačů, kteří na mě možná i v dobré víře vyzvídají, co si budu přát. Potřebuju čas na jakousi vnitřní aklimatizaci. A někdy nerozhodně zvažuju, co přesně koupit, i když se snažím být z obchodu co nejdřív pryč. Ve velkých prodejnách jsem pro změnu stresovaná tím, jak je nutné se probojovávat mezi tolika lidmi. K tomu do mě občas někdo strčí nebo mi vjede na nohu vozíkem. I tak triviální věc jako nakupování mě zmáhá. Někdy to dojde tak daleko, že po příchodu domů ponechám nákup v taškách a nabírám energii na jeho vyndání a roztřídění. Uklidím okamžitě jen to rychle podléhající zkáze s tím, že zbytek počká, až dočerpám sílu. Jenže téměř pravidelně jednu nebo dvě položky patřící do lednice nebo mrazáku zapomenu a pak si vyčítám, že se to možná kvůli mně zkaží. Nerada vyhazuju jakékoliv potraviny.

Konečně jsem doma i s nákupem. Výtahem jsem jela sama, podařilo se mi

natolik zrychlit krok, že jsem unikla sousedům. Možná bych mohla ve sportovní chůzi soutěžit. Tuto lehkootletickou disciplínu trénuju odmala v běžném životě. Od běhu se moje chůze liší jen tím, že neztrácím kontakt se zemí. Minimálně jedno chodidlo se v každém okamžiku dotýká země.

S pocitem úlevy zouvám kozačky z prostydlých nohou. Kabát vším tak, aby do zítra trochu proschl. Ještě na něm tají vločky. Chlup postává opodál a vyčítavě na mě hledí. Dojdu až do kuchyně s kocourem v zádech. Nákup jsem zatím i dneska zanechala v předsíni. Nekoupila jsem nic rychle podléhajícího zkáze. Snad.

Ztěžka dosednu v obýváku na gauč jako letitá stařenka. Přitom mi je zatím stále jen padesát. To ta věčná únava.

Konečně mi Chlup vyskočil na klín a přede. Současně s tím zatíná do mých stehen drápký. Nenacházím sílu ho ze svého klína sundat, když musel přečkat tak dlouhý čas beze mě sám doma. Bolí mě každý jeho další zásek drápků a budu mít z toho možná i trochu poraněnou kůži. Až náhle se ve mně cosi prolomí a shazuji našťavaně kocoura Chlupa na zem. Nechápavě si mě prohlíží svým zeleným vystrašeným pohledem. Omlouvám se mu v duchu. Pak i nahlas. Snažím se si ho udobřit a přivést ho na jiné myšlenky udičkou s ptačími péry a házením plyšových myšek po kuchyni. Pak házím i míčky. Dala bych mu kapsičku, ale nedojedl ještě ani tu z rána.

Dala bych si pěstí.

Musím obsah Chlupovy mističky nenápadně spláchnout do záchodu, aby Čenda neměl ty své průpovídky.

Nejradši bych se zavrtala do postele a zaspala dnešní den. Tak jako mnoho dnů předešlých. I těch, co mě teprve čekají. V nejlepším případě celý život.

Tupě zírám před sebe. Každou chvíli se vrátí Čenda z práce domů a já ještě nezahladila stopy po nesnědené kočičí kapsičce. Snad bude mít můj právoplatný manžel lepší náladu, než měl po mém příchodu domů Chlup, anebo aspoň nějakou přijatelnou. Chlup už mě vzal na milost.

Včera jsem se snažila, aby na mě rozladěnost Čendy nepřeskočila, ale nakonec mě domácí atmosféra přemohla. Neubránila jsem se. Zaplavil mě pocit úzkosti z manželova významného mlčení a odtahitého chování. Oboje mě znejistělo.

Slyším klíč v zámku. Vzpomenu si na své dětství. Nechávali jsme doma zamknuto na jeden západ. A klíč v zámku napříč, to, aby už tam nešel strčit paklíč případných zlodějů. Nikdy nám byt nevykradli. Předtím ani potom. Máma mě denně posílala odemykat tátovi dveře po jeho návratu z práce. Nebo odjinud. Mé každodenní trauma. Táta byl nervák. Já jeho hromosvod. Zpětně si říkám, že nejspíš to, co si nechal poníženě líbit v práci, povýšeně odreagoval hned po svém příchodu domů před dveřmi bytu na mně. Snažila jsem se tátovi odemknout, jak nejrychleji jsem uměla, abych ho nerozčílila a nekřičel na mně, že musel dobu postávat na rohožce jen v jen ponožkách. Čím víc jsem se soustředila, tím větší problém mi dělalo roztřesenou rukou zvládnout pohyb klíčem rychle, a hlavně na tu správnou stranu. Snad zafungovalo cosi z mého podvědomí a já namísto odemknutí před tátou po každé vystrašeně nechtěně naopak zamkla na dva západy. Denně měl tátův příchod stejný průběh, i když jsem se snažila si odemykání zkoušet sama nanečisto. Pokaždé

se mě táta uštěpačně rozčileným zvýšeným hlasem přes dveře řečnickou otázkou významně dotázal, zda jsem normální. A když se konečně dostal do bytu, mé omluvy nepřijímal. Postěžoval si pravidelně na mou neschopnost ještě mámě sedící v obýváku na gauči, třebaže tátův zvučný hlas musela slyšet i přes puštěnou televizi. Doteď jsem nepochopila, proč se mě máma před tátovým afektovaným projevem nezastala a proč mě trvale posílala mu otevírat. Den co den.

Rozklepaly se mi vždy nohy i ruce, jak se blížila předpokládaná doba tátova návratu. Copak to neviděla?

Trásl se mi hlas, když jsem souhlasně odpovídala na její pokyn: „Jdi tátovi otevřít!“ Copak to neslyšela?

Byla jsem zoufalá. Copak to svým mateřským instinktem nevycítila?

Jinak mě měla máma přečtenou až běda. Poznala na mě každou horší známku dřív, než otevřela žakovskou knížku. Byla jsem až přehnaně snaživé dítě, tak se sama sebe ptám, proč mě každodenního zážitku s tátou neušetřila a sama neušla těch pár kroků ke dveřím. Byla v tom jen její nevšímavost? Lhostejnost? Nebo snaha mě zocelit? Anebo jen škodolibost vůči mně nebo tátovi, případně nám oběma současně?

Čenda si bohudík odemyká byt sám. Klíč v zámku nenecháváme. Jako řidič tramvaje nemá pravidelnou pracovní dobu, někdy jezdí dlouho do noci. Jdu manželku přivítat. Stačí mi jeden jediný pohled, abych věděla, že neměl dobrý den. Váhám, zda se zeptat, co se stalo nebo raději zůstat v tichosti připravena, až se mi bude chtít případně sám otevřít.

Nakonec se přeci jen nesměle přeptám: „Čendo, stalo se něco?“

„Ne, proč? Co by se mělo stát?!“

„Připadá mi, že máš blbou náladu.“

„Ne, to ty se tváříš divně!“ dostalo se mi odpovědi.

Zařekla jsem se, že dnes to bude jiné. Uchovám si zbytek své přijatelné nálady už kvůli Chlupovi. Nechci, aby tu s námi odžil v nepříjemné atmosféře svůj krátký kočičí život.

Nesnažím se nikomu, ani manželovi, vysvětlit, co se ve mně vlastně odehrává. Neumím to vyjádřit, i kdybych sebevíc chtěla. Buď slychám, že se moc pozoruju, nebo že si vymýšlím a chci být zajímavá. Případně mi je doporučeno, ať se nad sebou zamyslím, proč mi pořád něco vadí s poukazem na skutečnost, že jiným totéž nevadí. Pokaždé uslyším stejnou pobídku, abych nebyla tak přecitlivělá.

Konečně končí další jeden den mého života. Vrhám se do náruče spánku.

A bohužel zase se i probouzím. Celou noc nejspíš padal sníh, protože ještě včera ho tolik v ulicích nebylo. Závěje pozměnily podobu sídliště.

Sníh mě doprovází i na cestě do práce.

Už zase ten stísněný pocit v hrudi, když беру za kliku dveří naší kanceláře. Snažím se o naprosto neutrální pohodový pozdrav. Vlastní hlas mě zase zradil. Jako už tolikrát uslyším své nesmělé a takřka plačtivé: „Aahooj.“

Do patnácti minut budeme v plném počtu. Na malém prostoru nás sedí sedm, včetně vedoucích, která z mého pohledu už tak nepříjemnou atmosféru umocňuje

nadržováním těm z vedlejší kanceláře. Snad podle známé pravdy převedené do pracovního procesu se chová nejhůř k těm nejbližším. Sama jsem v našem příbuzenstvu zažila, že ti, se kterými dotýčný žije, jsou navzdory vší snaze a péči v menší oblibě než jiní, kteří ho zajdou jen občas navštívit.

Už zase nějaké novinky. Další práce navíc pro nás, aby byla ušetřena těm z vedlejší kanceláře? Už to tak bude. Copak si vedoucí opravdu nepovšimla, že na rozdíl od nich se stravujeme s telefonem u ucha? Rychle dožvýkat, polknout a přijmout další objednávku nebo u polykání vyřizovat centrální objednávku v době polední pauzy se stalo nezbytnou součástí naší práce. A opravdu nikdy nezahledla ty dvě nádhery odvedle v rozjařené nečinnosti prohlížet si časopisy během pracovní doby s kafem v ruce? Fakt je přesvědčená o jejich schopnosti si lépe zorganizovat práci? Stále věří tomu, že kdybychom se víc snažily, taky stihneme zajít si na oběd? Nepochází jí, že shodou okolností právě v tu dobu je nutné přeposílat část objednávek do jiných závodů? Pokud by naopak zastoupily ty z vedlejší kanceláře nás, i my bychom mohly využít závodního stravování. Asi by šlo i domluvit s vedením úpravu výdejní doby. Vedoucí sedí u okna, často komentuje kdeco, tak přeci musí vídat loudat se ty dvě do jídelny. A nejspíš jí ani neuniklo, že se stejnou rychlostí se i navracejí. Opravdu jí zůstává utajeno, že dle počasí vydrží i poměrně dlouho postávat s cigaretou v ruce před budovou, aby nějak ukrátily čas do konce pracovní doby? Tak proč s tím, do prdele, nic neudělá, a naopak naše pracovní podmínky svým rozhodováním dál zhoršuje! Asi jsem fakt moc přecitlivělá. Vadí mi nespravedlnost všeho druhu. Miluše si jako obvykle vybírá nejlépe čitelné a nejkratší objednávkové listy. Pusu nezavře. Stejně tak jako moje máma. Deptá mě tlachání o ničem. Jen mě při práci rozptyluje. Pomluvy běžných smrtelníků střídá očerňováním celebrit a vše prokládá stesky na počasí a drahotu v obchodech, aby ani na chvíli neumlkla.

Přijímám další hovor. Další reklamaci. Zákazník na mě řve, až musím dát telefon dál od ucha. To Miluše se zase upsala. Kdyby tolik nežvanila a věnovala se naplno své práci, asi by se nepletla tak často. Tím, že si tak ráda a často povídá s vedoucí, je pokaždé vše smeteno pod lino naší kanceláře. I dnes. Vedoucí sice zajímalo, která z nás udělala chybu, ale když zjistila, že právě Miluše, vše rychle uzavřela s tím, že splést se občas může přeci každý.

Obíhám provoz a snažím se zajistit chybějící zboží. Mistr se na mě rozčiluje, jako bych chybu udělala já. Asi nechápe systém naší práce. Je to jak při dětské hře Černý Petr. Mezi běžnými objednávkami náhodně přijímáme i stížnosti. A ty pak máme vyřešit k naprosté spokojenosti zákazníka ve spolupráci s výrobou a dopravou. Už jsem si vyslechla od mistra, že ho seru, ale potřebné zboží jsem od něj přeci jen získala. Je mi líto, jak se ke mně zase choval, ale utěšuje mě, že jsem byla aspoň ve svém počínání úspěšná. Teď mě ještě čeká ponižování u řidičů. Tři mě odmítli víceméně slušně, čtvrtý dost jadrně, ale pátý byl ke mně milý. Pan Čížek. Takový plachý řidič. Přijde mi zvláštní, že většina řidičů z naší autodopravy má příjmení nějakého opeřence. Máme tu Kosa, Vránu, Vrabce, Straku, Drozda, Sojku. A Čížka. Zřejmě je jejich příjmení předurčilo k věčnému pohybu a podle toho si zvolili i povolání.

Já jsem rozená Malá. Poprvé provdaná za Malíka. A teď Málková. Ta malost se